

---

## POSUDEK VEDOUCÍHO NA DIPLOMOVOU PRÁCI

**Autor práce:** Zuzana Horniaková

**Název práce:** Analýza pracovních rizik profese prodavač – specialista a možnosti rehabilitační prevence muskuloskeletálních obtíží

**Rok obhajoby:** 2012

**Vedoucí bakalářské/diplomové práce:** RNDr. Stanislav Malý, Ph.D.

**Oponent bakalářské/diplomové práce:**

---

Diplomová práce Zuzany Horniakova je zpracována přehledně a přiměřeně srozumitelně. Práce obsahuje celkem 80 stran textu, které zahrnují 32 obrázků, 34 tabulek, 6 příloh, seznam zkratk a 46 citací a odkazů použité literatury, z toho 11 zahraničních titulů.

Úprava práce v zásadě odpovídá mezinárodním standardům pro publikování vědecké práce, i když postrádám některé klasické položky teoretického přístupu vědeckých prací, např. souhrnné shrnutí poznatků z literatury, diskusi a souhrn celé práce před závěrem. Ovšem s ohledem na téma a charakter práce, která nemá experimentální charakter, lze použitý postup akceptovat. Jinak je práce členěna do kapitol standardním způsobem podle zvyklostí pro diplomové práce. Použité členění je jinak celkem účelné a usnadňuje orientaci. V práci se vyskytují pravopisné chyby a překlepy zřídka, i když určení podmětu a přísudku někdy dělá potíže i čtenáři, jako např. na straně 26, kde cit: „H2 Zjištěné rizikové faktory budou odpovídat subjektivním obtížím a stížnostem zaměstnanců, které uvedly v dotazníku“, kdy není jasné, zda se nejedná spíše o zaměstnance, kteří uvedli než o obtíže a stížnosti, které uvedly. Formální úprava práce a jazyková úroveň splňuje kritéria kladená na diplomovou práci. Textová část je doplněna odpovídajícím, spíše nadstandardním počtem obrázků a tabulek, které přiměřeně dokumentují a doprovázejí text předkládaný autorkou.

Jako hlavní přínos práce autorky vidím v analýze teoretické a praktické situace konkrétního pracoviště v oblasti muskuloskeletálních obtíží spojených s problematikou zdvihání břemen. Těchto pracovišť jsou v ČR tisíce a každá podobná práce popularizuje zavádění ergonomických a dalších preventivních přístupů v praxi. Téma je velice

závažné s ohledem na statistickou situaci v oblasti muskuloskeletálních obtíží u mladší generace obecně a v jejím profesionálním životě zvláště. Dané obtíže a změny na páteři nacházíme postupně u stále mladších ročníků, a stále je diskutován podíl příčin profesionálních a z běžného života. Proto každá práce, která analyticky zhodnotí určitou pracovní pozici, přispívá svým dílem ke zmapování komplexní situace a k posunu v poznatkové základně. V tom je i její neoddiskutovatelná potřeba.

V první části práce „Přehled teoretických poznatků“ autorka uvádí z literatury značný podíl činností, které musejí být vykonávány ručně, tedy manipulace s břemeny, jejich zvedání, přesouvání, přenášení atd., které najdeme v řadě odvětví. Dále uvádí, že 33 % zaměstnanců trpí bolestmi zad, které jsou důsledkem ruční manipulace s břemeny a že 70 % pracovních úrazů ve skladech bylo vykázáno v souvislosti s ruční manipulací a další dosti vysoká čísla. Na závěr této části uvádí i celospolečenské důsledky daného stavu, které přinášejí významné náklady. Z toho vyplývá také význam těchto prací a především snaha o řešení a zlepšení stavu.

Autorka v dalších subkapitolách přehledně a souhrnně uvádí individuální rizikové faktory a rizikové faktory pracovních podmínek, vlivy manipulace s břemeny na páteř, svaly a klouby, periferní nervy, na gynekologické potíže a další literární poznatky k poškození zad a páteře. Shrnuje také nejčastěji se vyskytující příčinné choroby. Autorka probrala problematiku opravdu holisticky a správně vidí nejširší souvislosti přispívající k studovaným obtížím. Tak probírá i problematiku různých druhů únav, režim práce a odpočinku, ergonomické a výkonnostní limity a dokonce i významný vliv stresu.

V části II. „Analýza pracovních rizik“ je uvedena základní legislativa od úrovně EU přes zásadní ČR předpisy, terminologie pro účely analýzy rizik, cíl a hypotézy práce a použítá metodika analýzy rizik. Hypotézy, cíle i metodika jsou odpovídající, stejně jako výběr dotazníků a jejich škálování.

Provedení analýzy je dále uvozeno jednotlivými nezbytnými kroky jako charakteristikou pracoviště, pracovní náplní pozice, identifikací nebezpečí a rizik, popisem pracovní pozice, pracovního prostoru, charakterem a vlastnostmi manipulovaného materiálu, pracovními polohami a činnostmi atd. Nechybí ani hodnocení pravděpodobnosti a závažnosti rizik, kategorizace rizik, časový snímek pracovní směny, procentuální zastoupení jednotlivých druhů činností na směně, pracovní podmínky, režim práce a odpočinku, pracovní tempo a vyhodnocení dotazníků. V rámci této struktury dostane

čtenář komplexní a velice podrobnou informaci o reálné činnosti na pozici, včetně třeba rozměrů manipulačních zařízení, přesných hmotností, používaných ochranných pomůcek, průběhu směny, včetně závěrečné vyhodnocovací tabulky. Mnohdy se dá říci, že při profesionálním hodnocení a analýze rizik se některé zde uvedené podrobnosti ani nevyžadují. Takto jsou vyhodnocena 4 oddělení supermarketu. Celkově se jedná o dokonalou a komplexní analýzu daných oddělení a pozic, včetně směnové problematiky. Následující vyhodnocení dotazníků je jasné a přehledné, i když v řadě otázek samozřejmě představuje subjektivní pocity respondentů, které mohou být ovlivněny různými aspekty a okolnostmi. Celkové výsledky ovšem odpovídají očekávaným a potvrzují stav na jiných obdobných pracovištích. Jako i na jiných obdobných, ale i dalších pracovištích se zaměstnanci cítí přepracováni, což se stává významným současným fenoménem, se kterým se setkávám ve své praxi i já a je velmi obtížné na něj reagovat s ohledem na vztahy zaměstnavatel-zaměstnanec, i když pro různé typy pracovišť existují možnosti hodnocení optimální intenzity pracovního výkonu a tedy také odpovídajícího počtu pracovníků na směně, vhodné organizace práce, problematika časové tísně atd.

V části III. Možnosti rehabilitační prevence jsou uvedeny takřka všechny v současnosti doporučené techniky a postupy, včetně intervenčních programů a názorů dr. Hnízdila, známého propagátora holistické medicíny. Zajímavý je i pohled na jakousi kulturu a tradici ČR k této problematice, která je někdy na závalu řešení. Ke kompenzačnímu pohybovému režimu lze jen konstatovat, že mnohdy mimopracovní nevhodné pohybové aktivity mohou situaci místo zlepšení ještě zhoršit.

K „Závěru“ autorka po potvrzení první hypotézy uvádí u druhé nejednoznačnost výsledků s tím, že očekávala větší „nespokojenost“, s vykonávanou prací u pracovníků. To se nepotvrdilo, což já osobně považuji v podmínkách hluboké ekonomické krize naopak za příznačné. Další závěry autorky plně odpovídají aktuální situaci.

Vyjádření ke korespondenci názvu a tématu práce po jejím prostudování zní jednoznačně kladně a je plně odpovídající, stejně jako jasné a specifické určení problému.

Teoretický rámec práce je dostatečný s odpovídajícím počtem studovaných materiálů. Návaznost výzkumných otázek, hypotéz a cílů v rámci kontextu celé práce je velmi dobrá.

Interpretace výsledků, úplnost a logičnost s výchozími poznatky jsou odpovídající.

Přínos práce lze spatřovat v analýze dalších pracovních pozic s problematikou MSDS, která představuje další kámen do celkového obrazu katalogu prací s těmito problémy na zdraví zaměstnanců. Úplnost práce vzhledem k jejím záměrům lze hodnotit jako velice nadstandardní.

K formálním vadám práce viz předcházející text.

Celkově lze způsobilost autorky k samostatnému řešení těchto odborných problémů velice ocenit a je vidět, že se nejedná o její první zkušenost s tímto tématem. Především oceňuji její studium přístupů a možností a jejich aplikaci na konkrétní problém.

---

Nejsou citace obrázků, tyto jsou tedy vytvořeny autorkou?

Další připomínky, s výjimkou těch z výše uvedeného textu nemám.

Ze všech výše uvedených důvodů **doporučuji práci** k obhajobě a po mých zkušenostech s řadou diplomových a disertačních prací navrhuji hodnocení **výborně**.

**RNDR. Stanislav Malý, Ph.D.**

**9. 5. 2012**

